

Hoe een Zweeds postvliegtuig voor een dubbeltje te kijk kwam...

In de periode tussen de beide wereldoorlogen in de vorige eeuw, maakte de luchtvaart een periode van groei door. Er kwamen nieuwe typen vliegtuigen, er werden langere afstanden dan ooit overbrugd en het ene vliegrecord na het andere sneuvelde. In alle delen van de wereld kwamen luchtpostdiensten, die de 'airmail' snel konden vervoeren. Er bestonden geregelde luchtpostdiensten, ook op de korte afstanden in Europa. Naast de 'mailboten' en posttreinen had je nu dus ook de postvliegtuigen. In Amerika werden zelfs speciale mailplanes gebouwd, maar daar waren de omstandigheden veel moeilijker dan in Europa.

Hoewel, het vliegen bij nacht was nog steeds een riskante onderneming. Op belangrijke luchtroutes had men wel krachtige 'gidslichten' geplaatst, maar bij mist, neerslag en bewolking hadden de vliegers er weinig aan.

In de nacht van 30 op 31 augustus 1932 verongelukte zo'n postvliegtuig, een Zweedse Junkers G 23 van de luchtvaartmaatschappij ABA, een van de voorlopers van de huidige SAS. Het éénmotorige toestel met de registratie SE-AAE vloog op de lijn Amsterdam-Hamburg-Malmö. Hij was in 1925 van de Junkers-fabrieken gekomen en door de Zweden "Svealand" gedoopt. De ABA had een viertal Junkers G-23 toestellen, die allen op postlijnen vlogen. Twee vliegtuigen daarvan raakten ook in de problemen, een bij een noodlanding onderweg en de andere bij een brand in een hangar.

De SE-AAE kwam na een mislukte noodlanding ongelukkig neer in een sloot bij Geesteren bij Tubbergen en brak doormidden. De piloot K.B. Liljeberg kwam direct om het leven. Het tweede bemanningslid, de telegrafist N.Uttergard, bezweek de volgende dag aan zijn verwondingen in het ziekenhuis te Almelo. De post schijnt, voorzover mogelijk, te zijn geborgen en zo goed mogelijk bij de geadresseerden bezorgd te zijn. Er komen tenminste poststukken van deze airmail-crash voor in de filatelistische verzamelaarslijsten.

Het wrak is later in het hotel 'De Gouden Leeuw' te Almelo bij opbod op een veiling verkocht. Koper was de heer Borrink van 'De Eerste Almelosche Auto Slooperij', wonend in het Schalderoi in de binnenstad van Almelo, vanouds winkelier en 's winters tevens opkoper van eikels en hazen- en konijnenvellen. Borrink maakte gebruik van het feit dat er zoveel mensen bij Geesteren naar het wrak kwamen kijken. Zodra hij eigenaar werd, vroeg hij aan elke bezoeker ter plaatse een dubbeltje kijkgeld. Alleen de kinderen uit zijn buurt bij het Schalderoi mochten allemaal gratis met hem mee om te kijken.

Tekst: Jan Tuttel – Eelde (3 augustus 2003).

Bronnen:

-Wohlgemuth-Rooze, Leidy. "Schalderoi, hart van Almelo", uitg. 1997

-website www.abc.se/ "Lasse Strömberg paa Nätet"

-website Dutch Aerophilately "Dutch Crash mail -1"

-website <http://users.argonet.co.uk/users/vicsmith/Accidents/Aug32.html> van, en e-mail correspondentie met V.N. Smith: "August 1932 reported accidents"